

**ONTWERP VAN DECREET TOT INSTEMMING MET HET
SAMENWERKINGSAKKOORD VAN 12 MEI 2022 TOT WIJZIGING VAN HET
SAMENWERKINGSAKKOORD VAN 20 DECEMBER 2018 TUSSEN DE
VLAAMSE GEMEENSCHAP, DE FRANSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE EN DE
GEMEENSCHAPPELIJKE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE MET BETREKKING
TOT HET VERPLICHT INBURGERINGSTRAJECT VOOR DE NIEUWKOMERS
IN BRUSSEL-HOOFDSTAD**

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet is er op gericht om instemming te verlenen met het samenwerkingsakkoord tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie met betrekking tot het verplicht inburgeringstraject voor de nieuwkomers in Brussel-Hoofdstad.

Er werd een nieuw artikel toegevoegd aan de ordonnantie van 11 mei 2017 betreffende het inburgeringstraject voor de nieuwkomers. Dit artikel vormt de wettelijke basis voor de verwerking van persoonsgegevens in een uniform computergestuurd systeem. Dit uniform computergestuurd systeem zal gebruikt worden voor de opvolging van de dossiers van nieuwkomers en zal ter beschikking worden gesteld van de gemeenten van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, de erkende inrichters van het inburgeringstraject en de nieuwkomers.

Over het ontwerp van ordonnantie werd advies gevraagd van de Raad van State. De Raad van State merkte op in haar advies nr. 69.369/1 van 4 juni 2021 dat eveneens een artikel zou moeten toegevoegd worden aan het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 voor wat betreft de verwerking en uitwisseling van persoonsgegevens door de inrichters van het inburgeringstraject die erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap en door de Franse Gemeenschapscommissie. Er werd daarom een ontwerp van samenwerkingsakkoord opgesteld tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018. In het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 wordt een artikel 8/1 ingevoegd dat de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens beschrijft, en in overeenstemming is met het nieuwe artikel in de ordonnantie van 11 mei 2017.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

De ordonnantie van 11 mei 2017 betreffende het inburgeringstraject voor de nieuwkomers legt aan nieuwkomers in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad de verplichting op om een inburgeringstraject te volgen. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie biedt voorlopig zelf geen inburgeringstrajecten aan en heeft geen eigen inrichters erkend. Om te voldoen aan zijn verplichting op basis

van de ordonnantie zal de nieuwkomer zich kunnen richten tot de inrichters van inburgeringstrajecten die erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap of door de COCOF.

Het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 bevat de nodige afspraken tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie om de praktische uitvoering van het verplichte inburgeringsbeleid in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad mogelijk te maken. De reglementering is nog niet in werking getreden, maar de uitvoering van de reglementering wordt momenteel voorbereid door de diverse actoren.

Om op een efficiënte manier uitvoering te kunnen geven aan bovenvermelde reglementering betreffende het inburgeringstraject voor de nieuwkomers wordt er door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie een uniform computergestuurd systeem ontwikkeld. Dit uniform computergestuurd systeem zal gebruikt worden voor de opvolging van de dossiers van nieuwkomers. Het zal ter beschikking worden gesteld van de gemeenten van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad en de erkende inrichters van het inburgeringstraject. Op termijn zouden ook nieuwkomers toegang krijgen tot het systeem. De ordonnantie van 11 mei 2017 betreffende het inburgeringstraject voor de nieuwkomers werd daarom gewijzigd om te voorzien in een wettelijke basis voor de verwerking van persoonsgegevens in het uniform computergestuurd systeem.

Aan de hand van de nieuwe bepalingen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens moeten nieuwkomers duidelijk kunnen zien welke verwerking met hun gegevens wordt uitgevoerd en onder welke omstandigheden de gegevensverwerking is toegestaan.

Over het ontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 11 mei 2017 werd advies gevraagd van de Raad van State. De Raad van State merkte op in haar advies nr. 69.369/1 van 4 juni 2021 dat eveneens een artikel zou moeten toegevoegd worden aan het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 voor wat betreft de verwerking en uitwisseling van persoonsgegevens door de inrichters van het inburgeringstraject die erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap en door de Franse Gemeenschapscommissie. Er werd daarom een ontwerp opgesteld tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018. Hierdoor wordt een artikel gelijkaardig aan het nieuwe artikel in de ordonnantie van 11 mei 2017 opgenomen in het samenwerkingsakkoord.

Dit ontwerp van decreet is er op gericht om instemming te verlenen met het samenwerkingsakkoord van 12 mei 2022 tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie met betrekking tot het verplicht inburgeringstraject voor de nieuwkomers in Brussel-Hoofdstad.

Hieronder zal verder worden ingegaan op de inhoud van het nieuwe artikel 8/1 dat zal worden toegevoegd aan het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018. Het artikel bevat de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens.

In paragraaf 1 van het nieuwe artikel 8/1 worden de doelstellingen van de verwerking via het computersysteem beschreven. Het computersysteem heeft voor

de gemeenten als doelstelling dat kan gedetecteerd worden welke nieuwkomers onder de verplichting tot inburgering vallen en om te controleren of die verplichting wordt nagekomen. De doelstelling voor de inrichters van het inburgeringstraject is om te controleren of een nieuwkomer onder de verplichte inburgering valt. Via het computersysteem kunnen de inrichters ook het dossier van de verplichte nieuwkomers die bij hen zijn ingeschreven proactief opvolgen. Nieuwkomers zullen via het computersysteem hun dossier kunnen opvolgen en de nodige attesten kunnen inbrengen. Ten slotte heeft het computersysteem voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie als doelstelling dat de toepassing van de regelgeving over de verplichte inburgering kan nagegaan worden. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie kan ook de opvolging doen van een dossier waarin een administratieve sanctie moet opgelegd worden. De gegevens mogen enkel voor deze voormelde doeleinden worden verwerkt.

Paragraaf 2 omvat de categorieën verwerkte gegevens. De gegevens die verwerkt worden zijn nodig om de bovenstaande doeleinden te kunnen bereiken. De gegevens die worden uitgewisseld zijn de volgende:

1° het rijksregisternummer, de naam en voornamen, de geboortedatum, het geslacht, de hoofdverblijfplaats, de nationaliteit, de verblijfstoestand, de familiale gegevens (de burgerlijke staat, de verklaring van wettelijke samenwoning en de afstammelingen in de dalende lijn) en de eventuele datum van overlijden;

2° gegevens over het verloop van het inburgeringstraject. De gegevens over het verloop van het inburgeringstraject worden ter beschikking gesteld door de nieuwkomer zelf of door de inrichter van het inburgeringstraject waar de nieuwkomer is ingeschreven. De inrichters van het inburgeringstraject die erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap zullen deze gegevens ter beschikking stellen via de Kruispuntbank Inburgering (KBI).

Familiale gegevens worden opgevraagd omdat de familiale toestand een invloed kan hebben op het al dan niet bestaan van een vrijstelling van de verplichting tot inburgering, zo is er een vrijstelling voor bepaalde familieleden van EU-burgers. Deze vrijstelling geldt echter bijvoorbeeld wel voor gehuwden, maar niet voor diegenen die een wettelijke samenwoning hebben afgesloten. Het krijgen van kinderen kan dan weer een reden zijn om een opschorting van de termijnen in het kader van de verplichting tot inburgering te verkrijgen. Het gaat concreet over de termijn voor aanmelding en de termijn voor de beëindiging van het inburgeringstraject.

Gegevens worden uit het rijksregister gekopieerd omdat de informatie gecentraliseerd moet worden om uitwisseling tussen de verschillende betrokken actoren mogelijk te maken. Verder moeten de gegevens in de tool bewaard worden opdat de detectie van de doelgroep kan gebeuren.

Paragraaf 3 bepaalt dat de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie de verwerkingsverantwoordelijke is. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie ontwikkelt het computersysteem en stelt het ter beschikking van de andere partijen.

In paragraaf 4 wordt de bewaartermijn beschreven. Voor de nieuwkomers die het inburgeringstraject beëindigd hebben, worden enkel het rijksregisternummer, de naam en voornamen en de datum van beëindiging van het inburgeringstraject

gedurende 30 jaar na afsluiting van het dossier bewaard. Voor de nieuwkomers die het inburgeringstraject niet beëindigd hebben, werd gekozen voor een bewaartermijn voor alle gegevens van 30 jaar na afsluiting van het dossier. Op die manier kan begrepen worden waarom het in die dossiers niet tot een beëindiging van het inburgeringstraject is gekomen.

Paragraaf 5 omvat de categorieën van ontvangers aan wie de gegevens van nieuwkomers worden meegedeeld. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie heeft als verwerkingsverantwoordelijke zicht op alle gegevens. De gemeente waar de nieuwkomer is ingeschreven en de inrichter van een inburgeringstraject waar de nieuwkomer is ingeschreven hebben eveneens zicht op alle verwerkte gegevens. De andere gemeentes en inrichters van een inburgeringstraject hebben slechts zicht op bepaalde gegevens.

De inrichter van een traject heeft toegang omdat deze dient te weten wanneer een nieuwkomer zich aanbiedt of het gaat om een nieuwkomer die verplicht is om het traject te volgen. Op dat moment zal de inrichter nog geen behandelende inrichter zijn. Ook de gemeente bij wie een nieuwkomer zich aanbiedt, moet kunnen zien of er al een verplichtingsdossier bestaat voor die persoon. Dit moet zichtbaar zijn voordat die gemeente eventueel behandelende gemeente wordt. Het kan in bepaalde omstandigheden (bv. verhuis) ook nodig zijn dat de gemeente of inrichter die niet de behandelende gemeente of inrichter is, toegang heeft tot beperkte gegevens om zo over voldoende informatie te beschikken om de inburgeraar verder te helpen

In paragraaf 6 van het nieuwe artikel wordt tenslotte bepaald dat het Verenigd College, het College van de Franse Gemeenschapscommissie en de Vlaamse Regering, binnen de grenzen van de door het samenwerkingsakkoord ingestelde gegevensuitwisselingen, de nadere voorwaarden kunnen bepalen voor de opvolging van dossiers van nieuwkomers en de elektronische gegevensuitwisseling.

B. Inhoud

Impactanalyse

De wijzigingen die nodig zijn aan de Kruispuntbank Inburgering (KBI) om de gegevensuitwisseling mogelijk te maken worden opgevangen binnen de beschikbare begrotingskredieten.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën over het voorliggend ontwerp van decreet werd verleend op 23 december 2021.

Het begrotingsakkoord is niet vereist.

Implementatie

Het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 bevat de nodige afspraken tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie om de praktische uitvoering van het verplichte inburgeringsbeleid in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad mogelijk te maken. De reglementering is nog niet in werking getreden, maar de

uitvoering van de reglementering wordt momenteel voorbereid door de diverse actoren. Het aanpassen van het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 is één van de stappen om hiertoe te komen.

C. Totstandkomingsprocedure

Aangezien instemmingsdecreten teksten zijn die meermaals in dezelfde vorm voorkomen, vallen ze onder de uitzondering van punt 297, eerste alinea, van de Omzendbrief Wetgevingstechniek, en is een advies niet verplicht.

Het gunstig advies van de **Inspectie van Financiën** werd ontvangen op 23 december 2021.

Op 7 februari 2022 verstrekte de **Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)** haar advies. De Commissie Diversiteit gaf een positief advies bij het ontwerpdecreet. De Commissie gaf aan dat het goed is dat het decreet voorziet in de wettelijke basis voor de verwerking van persoonsgegevens via een uniform computergestuurd systeem in het kader van het verplicht inburgeringstraject voor de nieuwkomers in Brussel-Hoofdstad.

Op 15 februari 2022 verstrekte de **Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC)** het advies nr. 2022/016. Hierbij worden de elementen van het advies toegelicht met een bijhorende repliek.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp van decreet voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (randnummer 24 – 25): er zal een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitgevoerd worden door de GGC;

- verduidelijken in de Memorie van Toelichting waarom familiale gegevens opgevraagd worden en gegevens uit het rijksregister gekopieerd worden (randnummer 27 – 28): de reden waarom familiale gegevens opgevraagd worden werd toegevoegd in deze Memorie van Toelichting. De familiale toestand kan een invloed hebben op het al dan niet bestaan van een vrijstelling van de verplichting tot inburgering, zo is er een vrijstelling voor bepaalde familieleden van EU-burgers. Deze vrijstelling geldt echter bijvoorbeeld wel voor gehuwden, maar niet voor diegenen die een wettelijke samenwoning hebben afgesloten. Het krijgen van kinderen kan dan weer een reden zijn om een opschorting van de termijnen in het kader van de verplichting tot inburgering te verkrijgen. Het gaat concreet over de termijn voor aanmelding en de termijn voor de beëindiging van het inburgeringstraject.

Gegevens worden uit het rijksregister gekopieerd omdat de informatie gecentraliseerd moet worden om uitwisseling tussen de verschillende betrokken actoren mogelijk te maken. Verder moeten de gegevens in de tool bewaard worden opdat de detectie van de doelgroep kan gebeuren;

- in de Memorie van Toelichting verduidelijken waarom welke instanties toegang hebben (randnummer 30): dit werd toegevoegd in deze Memorie van Toelichting. De inrichter van een traject dient te weten wanneer een nieuwkomer zich aanbiedt of het gaat om een nieuwkomer die verplicht is om het traject te volgen. Op dat moment zal de inrichter nog geen behandelende inrichter zijn. Ook de gemeente

bij wie een nieuwkomer zich aanbiedt, moet kunnen zien of er al een verplichtingsdossier bestaat voor die persoon. Dit moet zichtbaar zijn voordat die gemeente eventueel behandelende gemeente wordt. Het kan in bepaalde omstandigheden (bv. verhuis) ook nodig zijn dat de gemeente of inrichter die niet de behandelende gemeente of inrichter is, toegang heeft tot beperkte gegevens om zo over voldoende informatie te beschikken om de inburgeraar verder te helpen;

- de bewaartermijn van 30 jaar voor bepaalde persoonsgegevens aanpassen naar redelijke proporties (randnummer 33-34): aangezien de redenen waarom iemand een traject niet heeft beëindigd heel divers kunnen zijn, is het wenselijk alle gegevens uit deze dossiers te bewaren gedurende 30 jaar. In het ontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 11 mei 2017 betreffende het inburgeringstraject voor de nieuwkomers werd aanvankelijk voor alle dossiers een bewaartermijn van 30 jaar voorzien. Dit werd als niet-proportioneel beschouwd door de Raad van State en de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA). De GBA deed zelf het voorstel om het onderscheid te maken tussen dossiers waarin het traject beëindigd werd, waarbij een beperkt aantal gegevens gedurende 30 jaar bewaard worden, en andere dossiers, waarbij alle gegevens gedurende 30 jaar worden bewaard. Dit voorstel werd ook overgenomen in het nieuwe artikel van het samenwerkingsakkoord;

-de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 5): er zal op de website inburgering van de GGC in elk geval informatie beschikbaar zijn over de verwerking van de persoonsgegevens van de nieuwkomer.

Op 11 maart 2022 werd het voorontwerp van decreet een **tweede keer principieel goedgekeurd** door de Vlaamse Regering. Op basis daarvan werd advies gevraagd aan de **Raad van State**, die het advies nr.71.234/1 op 20 april 2022 uitbracht. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan. Dat onderzoek geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Het samenwerkingsakkoord werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 14 januari 2022 en werd ondertekend op 1 februari 2022. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State 70.957/VR van 9 maart 2022 bij het voorontwerp van ordonnantie houdende instemming van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie werd artikel 2 van het samenwerkingsakkoord geschrapt waarin de bepaling van inwerkingtreding was opgenomen. De normale regels van inwerkingtreding zullen op deze manier gevolgd worden. Ten tweede werd naar aanleiding van het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit n° 48/2022 van 9 maart 2022 bij het voorontwerp van ordonnantie houdende instemming van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie "met name" geschrapt in paragraaf 2, 1°, van het toekomstige artikel 8/1 in het samenwerkingsakkoord. De Gegevensbeschermingsautoriteit merkte namelijk op dat de opsomming niet limitatief was door de toevoeging van "met name".

Een gewijzigde versie van het samenwerkingsakkoord werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 6 mei 2022. De gewijzigde tekst werd ondertekend op 12 mei 2022.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit ontwerp van decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Overeenkomstig artikel 5, §1, II, 3°, BWHI, is de Vlaamse Gemeenschap bevoegd voor het beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen.

II. Toelichting bij de artikelen

Met dit ontwerp van decreet wordt instemming verleend met het samenwerkingsakkoord van 12 mei 2022 tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 20 december 2018 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie met betrekking tot het verplicht inburgeringstraject voor de nieuwkomers in Brussel-Hoofdstad.

De instemming van de wetgevende vergaderingen van de verschillende partijen bij het samenwerkingsakkoord is een voorwaarde om in de verschillende rechtsstelsels gevolg te kunnen geven aan het samenwerkingsakkoord.

De artikelen van het ontwerp van decreet behoeven geen nadere toelichting.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen,

Bart SOMERS